

960902-2

Pro posouzení Heideggerových výkladů o jazyku a řeči atd. je asi základně důležité se podívat nato, zda můžeme přijmout jeho tezi, že slova (jako „věci“, Wörterdinge, na které můžeme rozbít – zerschlagen! – jazyk = Sprache) jsou nitrosvětňá jsoucna, která se tedy vyskytují uvnitř světa kolem nás (sie sind „vorfindlich“, tj. mohou být „nalézána“, shledávána). Není pochyb o tom, že něco z toho, čemu říkáme „jazyk“ nebo „slovo“, opravdu může být nalezeno v našem světě, ve světě kolem nás. Ale je to vskutku slovo, vzniklo-li rozbitím (nebo „rozdrobením“, jak říkají překladatelé)? Nemusíme sahat k žádným konstrukcím (které fenomenologové tak rádi kritizují), abychom zjistili, že vyslovovaná slova se ve skutečnosti nikde nevyskytují, ale že se dějí, a to velmi nakrátko, když jsou právě vyslovována. Vše ostatní je buď záležitostí naší paměti (a ta sama ani její obsahy nejsou ve světě kolem nás), anebo to vpravdě ani nejsou skutečná slova, nýbrž nějaké znaky na hliněných tabulkách nebo na papyru, na provázcích či na stránkách knih apod. To, co je ve světě kolem nás, je např. potištěný papír, a ještě přesněji stránka papíru, na které je mnoho různých značek (a ještě spíše klikyháků, protože bez předchozí poučenosti není „vidět“, že to jsou značky). Kdyby jednotlivé skupiny značek nebyly od sebe oddělovány mezerou, vůbec by to jako „slova“ nevypadalo. Proto je třeba uzavřít, že nic takového jako „Wörterdinge“ neexistuje, pokud jsme jazyk opravdu „rozbili“ a nechali jen ty střepy (nebo drobtý). Aristotelés přece už velmi dávno věděl, že „rozbíjením“ (dělením) knih na kapitoly, kapitol na odstavce, odstavců na věty, vět na slova může dostávat sice stále „menší“ kousky LOGU, ale dělením slov – které je nepochybně možné – že se každý LOGOS ztrácí. Má-li být tedy slovo slovem, i když vzniklo dělením (rozbitím, rozdrobením) nějakých větších jazykových útvarů, nemůže být nikdy redukováno na žádnou „věc“, na žádné „Wörterding“ (nebo jak bych já řekl: na žádou pouhou předmětnost“).

(Písek, 960902-2.)